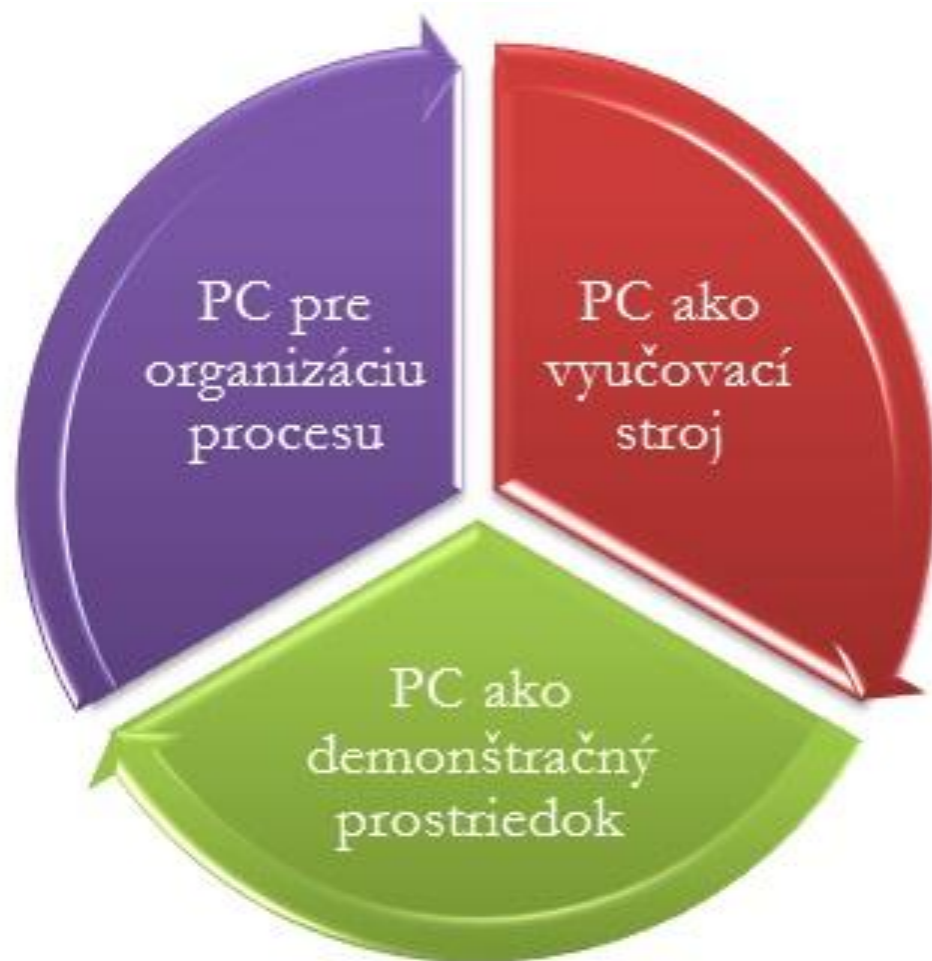

Charakteristika operačního systému

Charakteristika operačného systému

Operačný systém (angl. operating system) je teda programové vybavenie, ktoré sprostredkúva všetkým ostatným programom základné operácie počítača. OS je prostredníkom medzi programami a hardwarom počítača, je schopný plniť aj organizačnú funkciu - rozhoduje, koľko pamäte dostane program pre svoj beh, ktorú časť pamäte obsadí, kedy môže program pracovať s periférnymi zariadeniami, kde môže program niečo zapísať alebo čítať z disku ...

OS je skupina programových produktov (programov a údajov). OS v širšom zmysle je súhrnné označenie pre technické a programové prostriedky počítača (spôsob, akým je celý systém tvorený). OS je teda software, ktorý ostatným programom umožňuje využitie systémových prostriedkov počítača, ale ktorý zároveň všetky tieto prístupy striktne riadi.

Základné pojmy k OS

multiprocessing

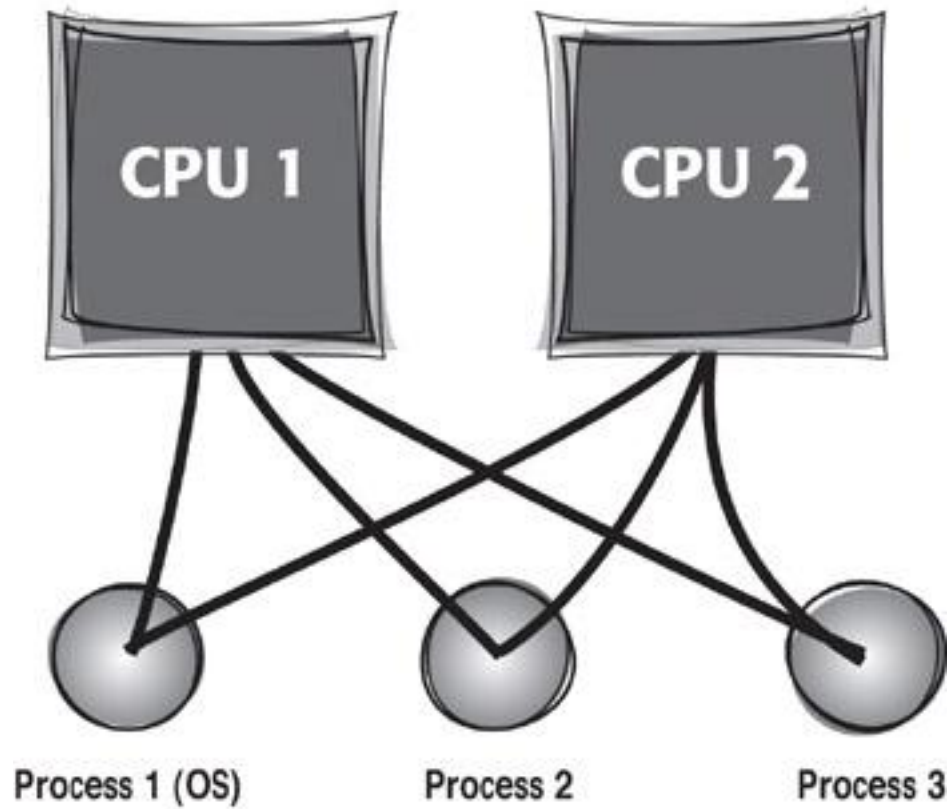
súbežné spracovanie viacerých úloh alebo podúloh. Systému s viacerými procesormi schopnému spracovávať viacero úloh súčasne hovoríme viacprocesorový systém. Vo viacprocesorovom (multiprocessing) systéme sú bežiace procesy pridelené na spracovanie jednotlivým procesorom, pričom tie zvyčajne vykonávajú rôzne časti kódu a vymieňajú si s ostatnými procesormi napr. údaje a výsledky svojej činnosti

Základné pojmy k OS

Symetrický multiprocessing (SMP, anglicky Symmetric multiprocessing)

je v informatike označenie pre druh viacprocesorových systémov, u ktorých sú všetky procesory v počítači rovnocenné (na rozdiel od asymetrického multiprocessingu, ASMP). Zvýšenie počtu procesorov, ktoré v počítači zdieľa rovnakú operačnú pamäť, vedie k zvýšeniu výkonu počítača, aj keď nie lineárnym spôsobom, pretože časť výkonu je spotrebovaná na réžiu (zamykanie dátových štruktúr, riadenia procesorov a ich vzájomná komunikácia). Ak je procesorov v SMP systéme veľa, označujeme ich ako masívne paralelné systémy (MMP, anglicky Massive Parallel Processing), u ktorých je využívaná NUMA architektúra. Opakom viacprocesorových systémov sú jednoprocesorové systémy (anglicky uniprocessor, skratka UP).

SMP

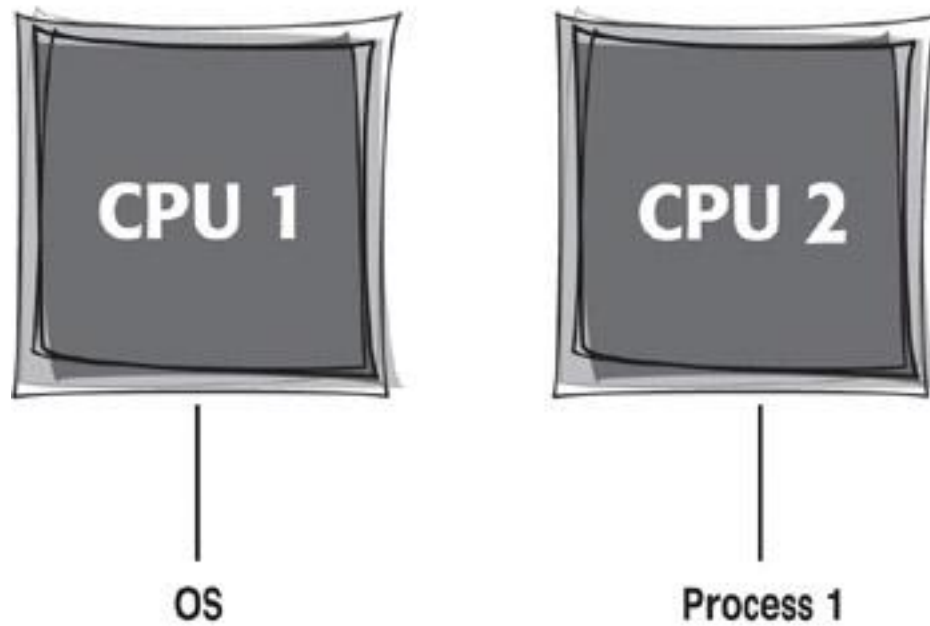

Základné pojmy k OS

Asymetrický multiprocessing

alebo AMP, bol provizórium pre prácu s viacerými procesormi, pred symetrickým multiprocessingom, alebo SMP. Asymetrický paralelný Multiprocessing je pre použitie viac ako jedného CPU počítačového systému. CPU je aritmeticko-logická jednotka, ktorá vykonáva spúšťanie užívateľských aplikácií, I / O rozhraní, ako napr.: GPU. Viac procesorov, môže byť aj viac ako jedna sada programových inštrukcií, ktoré majú byť vykonané v rovnakom čase. Všetky CPU majú rovnaký užívateľskom režime inštrukčné sady, takže v priebehu práce môže byť presunutá z jedného CPU do druhého.

ASMP

Základné pojmy k OS

multiprocessing

system obsahujúci viacero samostatných procesorov usporiadaných takým spôsobom, že na ňom možno prevádzkovať multiprocessing.

multitasking

súčasné vykonávanie viacerých aplikácií naraz. V režime multitasking je výpočtový čas procesoru rozdelený medzi súčasne spustené aplikácie, takže k vzhľadom k rýchlosti procesoru vzniká dojem súčasného spracovania viacej úloh.

Základné pojmy k OS

multiuser – viac užívateľ

Vlasnosť programu, ktorý podporuje viac užívateľov v počítačovej sieti.

nepreemptívny multitasking

typ režimu multitasking, kde sa procesor medzi úlohami neprepína na základe údajov časovača, ale v okamihu, keď to práve vykonávaná úloha dovolí. Jeho nevýhodou je relatívne časté zrútenie sa počítača v prípade zacyklenia (sa) niektorej z úloh.

Základné pojmy k OS

preemptívny multitasking

typ režimu multitasking, kde program riadiaci prácu viacerých úloh (tzv. scheduler) je schopný podľa vlastných úvah a priorít prerušiť či pozastaviť jednu úlohu a spustiť úlohu inú, samozrejme bez zrútenia prebiehajúcich úloh, straty údajov atď. Preemptívny multitasking používajú v súčasnosti systémy OS/2 a UNIX.

Základné pojmy k OS

peer to peer

spôsob komunikácie medzi dvoma sieťovými zariadeniami, ktoré spolu operujú na rovnocennej komunikačnej a riadiacej úrovni.

Plug and Play

funkcia Plug and Play systému zistí prítomnosť nového zariadenia a nainštaluje ovládač (samozrejme, aj toto zariadenie musí podporovať PnP)

Základné pojmy k OS

stabilitou

sa označuje kvalita operačného systému, jeho schopnosť vyrovnávať sa s kritickými situáciami. Veľmi dôležitou je schopnosť chrániť dôležité oblasti v pamäti počítača a na disku. Ak OS pripustí prepisovanie miest na disku a v pamäti, v ktorých má systém uložené existenčne dôležité údaje, dochádza k jeho zrúteniu.

Koniec